ВЕРБИЦЬКИЙ
Михайло Михайлович
(1815 – 1870)

Михайло Вербицький народився 4 березня 1815 року у селі Явірник Руський, на Надсянні (нині – територія Польщі) у сім'ї священика. Коли Михайлові виповнилося 10 років, батько помер і ним та його молодшим братом Володиславом заопікувався їх далекий родич перемишльський владика Іван Снігурський, один з найяскравіших діячів Української греко-католицької церкви.
У 1828 році при перемиській катедрі владика Іван Снігурський заснував хор, а згодом і музичну школу, в яких співав і навчався Михайло. Уже на Великдень наступного 1829 року цей хор з великим успіхом дебютував в урочистому богослужінні, де Вербицький разом з Іваном Лаврівським виступили як солісти. Побачивши такий блискучий результат, Іван Снігурський запрошує з Чехії кваліфікованого диригента і композитора Алоїза Нанке: у Нанке Михайло Вербицький отримав ґрунтовну музичну освіту, зокрема, з композиції. Безперечно, важливе значення для формування Вербицького як композитора мав репертуар хору, в якому були як твори віденських класиків **Гайдна, Моцарта** , так і композиторів «золотої доби» української музики – М. Березовського та **Д. Бортнянського** .
Саме духовні концерти Бортнянського найбільше вплинули на музику Західної України і світогляд Вербицького зокрема. Адже тоді, коли в церквах панувало одноголосся (самолівка) та простеньке двоголосся (єрусалимка), творчість Бортнянського

представила високопрофесійне багатоголосся.
Згодом Вербицький вступає до Львівської духовної семінарії. Заняття музикою не перериваються: керує хором семінарії, опановує гру на гітарі, яка супроводжувала його протягом усього життя. Численні твори, перекладені або створені ним для гітари, здобули широку популярність у галицькому домашньому музикуванні. До нашого часу зберігся створене ним «Поученіє Хітари», яке стало першим подібним посібником в Україні.
У другій половині сорокових років Михайло Вербицький звертається до релігійної музики і в цей період пише повну Літургію на мішаний хор (1847), яка і сьогодні звучить у багатьох церквах Західної України. Окрім Літургії, він створює знамените «Ангел вопіяше» та інші церковні композиції.
Коли наприкінці сорокових років налагоджується активне театральне життя, Вербицький одразу ж заходився писати музичні номери до українських театральних вистав. П'єси, що ставились на театральних сценах Львова і Галичини, здебільшого були перекладами як з української драматургії та літератури, так і з польської, французької та австрійсько-німецької драматургії. Музика у цих п’єсах відігравала дуже важливу роль, оскільки вносила у вистави яскравий емоційний елемент, а також наближувала чужомовні сюжети до українського колориту. Тому навіть досить посередні п'єси саме завдяки музиці Вербицького здобували велику популярність. Вербицький написав музику до понад 20 вистав. У цей час Вербицький створив музику до таких вистав як «Верховинці», «Козак і охотник», «Процiха», «Жовнір-чарівник» та ін.
Однак політичні події повернулися так, що 1848-49 роки стали початком і завершенням першого етапу відродження українського театру, тож протягом декількох років Вербицький не писав музики до п'єс. У 60-х роках композитор знову звертається до жанру співогри, бо у Львові був відкритий театр «Руської Бесіди». Для цього театру Вербицький пише побутову мелодраму «Підгіряни», одну з найпопулярніших п'єс композитора, згодом – «Сільські пленіпотенти», «Простачку», «В людях ангел, не жена, вдома з мужем сатана» та інші.
1850 року він отримує єрейські свячення. Кілька років йому доводилося переїжджати з однієї сільської парафії на іншу, аж поки 1856 року він не осів у селі Млинах на Яворівщині, де прожив решту свого життя. Але матеріальні нестатки і тут не покидали його.
Дата створення пісні «Ще не вмерла Україна» і досі залишається предметом дискусій. Тривалий час вважалося, що вона була створена 1862-63 року, але без відповідних наукових аргументів. Текст П. Чубинського у Галичині вперше був опублікований у грудневому числі часопису «Мета», який фактично вийшов близько 15 січня 1864 року. І тому, ймовірно, саме це наштовхнуло о. Михайла, або ж йому було замовлено перемишльською «Громадою» написати патріотичну пісню. Хоча, можливо, що Вербицький скористався наддніпрянською публікацією тексту. Відразу після створення пісня «Ще не вмерла Україна» набула великої популярності серед свідомої молоді Галичини.
В останні роки життя композитор займався педагогічною діяльністю, писав статті, творив музику. Серед його учнів були священики-композитори Віктор Матюк і Порфирій Бажанський.